

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Verna - A Dominica Septuagesimæ, ad Dominicam SS. Trinitatis

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Dominica Septuagesimæ. De otiosis operariis in vineam mißis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44214

DOMINICA
SEPTVAGESIMÆ.

DE OTIOSIS OPERARIIS IN
VINEAM MISSIS.

*Ite & vos in vineam meam, & quod justum fuerit,
dabo vobis. Matth. 20.*

VERITAS PRACTICA.

Sicut nemo otiosus operatur in vinea; sic nemo bene operatur nisi otiosus.

RATIO quoad postremam partem, qua sola difficultatem habet, hæc est, quod nemo bene operetur nisi consideratè operetur.

Sed nemo consideratè operatur nisi otiosus.

Ergo nec bene; ac propterea, quam diligenter Operario malum otium est vitandum: tam bonum est illi procurandum.

I. PUNCTUM.

*S*IMILE est regnum celorum homini Patri-familias, qui exiit primo mane conducere operarios in vineam suam. Videreliquum parabola; & ex multis interpretationibus vineæ, applica tibi illam, qua

statui tuo magis conveniet, ut in eo discas fructuosius operari. Quæcunque enim interpretationes afferantur, sive Ecclesiam intelligas, sive Clericalem statum, sive Institutum religiosum, sive Sacerdotale ministerium, sive Concionandi aut Confessiones audiendi Munus, sive Officii cujuslibet administrationem, sive animæ propriæ salutem & perfectionem, sive aliquam familiæ aut proximorum curam, aut quidquid demum simile interpretaris, eò tandem referri potest Parabola & similitudo vineæ, ut sicut ad fructum colligendum aut mercedem promerendam, ne-

Haynesus Pars 1.

cessario colenda est vinea, & labor impendendus: ita in illa certa vocatione tua, aut illo tuo munere, tibi est fideliter laborandū. Tua hæc est colenda vinea, aut potius tua hæc est pars & portio vineæ Domini excolendæ. Sic te cogitare debes singulariter vocatum & missum à Deo in hanc tui officii partem & sortem, sicut Operarium à Patre-familias in vineam suam; cui proinde laboris impensi rationem reddas, & à quo recipias operæ bene politæ justum & condignum præmium. O quale præmium tantillæ operæ!

Sicut verò cavendum est illud malum otium, quod labori necessario directè opponitur; ita planè aliud, quod laborem valde juvat & promovet, est procurandum. Atque hinc orta est Veritas plurimum expendenda. *Ut sicut nemo otio us operatur in vinea: sic nemo bene operetur nisi otiosus, bono illo videlicet otio, quod est magnum negotium.* Ratio perfacilis; Nemo enim bene operatur, nisi consideratè operetur, id est, nisi agendo præ videat, & præordinet, quidquid habet agendum, prout aperte monet Sapiens: *Cor boni consilii statue tecum: Eccles. 37. non est enim tibi aliud pluris illo! In omnibus deprecare Altissimum, ut dirigat in veritate viam tuam. Ante omnia opera tua verbum verax præcedat te. Id est recta rei agenda notio, & ante omnem actum tuum, Consilium stabile. Itémque in Proverbiis; Oculi tui recta videant, & Prov. 4. palpebra tua præcedant gressus tuos, dirige semitam pedibus tuis, & omnes via tua stabilientur.* Et rursum: *Vbi non est scientia anima, non est Ibid. 19. bonum: & qui festinus est pedibus, offendet.*

Hæc scientia animæ ipsa est Consideratio, *Lib. 1. de ut fusè S. Bernardus, scriptis de hoc argumento*

A

mento

mento quinquelibris ad Eugenium Papam; unde sunt illa Propositioni nostræ aptissima: Quid tam ad omnia valens; quam quæ ipsius actionis partes benigna quadam præsumptione suas facit, præagendo quodammodo, & præordinando quæ agenda sunt. Necessario sanè ne fortè ea, quæ & prævisa & præmeditata poterant esse proficuo, præcipitata magis periculo fiant. Et primum quidem, ipsum fontem suum, id est, mentem, de qua oritur, purificat Consideratio, deinde regit affectus, dirigit actus, corrigit excessus, componit mores, vitam honestat & ordinat: postremò divinarum pariter & humanarum rerum scientiam confert. Hac est, quæ confusa determinat, hians cogit, sparsa colligit, secreta rimatur, vera vestigat, verisimilia examinat, ficta & fucata explorat. Hac est, quæ agenda præordinat, acta recogitat, ut in mente nihil resideat aut incorrectum, aut correctione egens. Hac est, quæ in prosperis adversa præsentit, in adversis quasi non sentit: quorum alterum fortitudinis, alterum prudentia est.

Satinne pater ex istis quantum Consideratio valeat ad rectè operandum: & quòd nemo bene alioquin opeterur, nisi consideratè, seu nisi considerationem præmiserit operi, tamquam faciem in tenebris operanti? Itane verò tibi prospicis? itane agenda prævides?

II. PUNCTUM.

SED nemo consideratè operatur, nisi otiosus. Id est, nisi ante per otium, quæ secum meditando, quæ cum aliis consulendo, considerationem adhibuerit, quæ ad rectè operandum est necessaria. Hoc est otium, quòd à Viris magnis dicitur magnum negotium, quòd scilicet negotia diligenti & attenta consideratione, nec non singulari cum Deo communicatione prius expenduntur, quàm expediuntur. Tum quisquis ita sibi vacat, numquam minus est otiosus, quàm cum otiosus: sic enim vel ante opus præcogitando quid & quomodo fieri debeat, rationem quòdammodo suis impertit operibus: vel post opus recogitando, quid actum sit, ex ipso suo opere rationem elicit & disciplinam, quàm illud ipsum opus alias perfectius operetur. Sic aptè sanctus Gregorius explicando illud Sapientis: *Præparato foris opus tuum, & diligenter exerce agrum tuum, ut postea adifices domum tuam. SPNT nā nulla, inquit, cogitationis acervina, quæ ex ope-*

S. Greg. Nazian.

Prov. 14.

10. Mor. 16.

ratione nascuntur; sicut ab animo opus sumitur, ita ab opere animus eruditur. Mens imperat bona, quæ fiant; sed postquam fieri imperata caperint, ipsa suis exercitata actionibus discit, cum imperare bona inchoaverat, quantum minus videbat.

Ad hæc autem quis non videt opus esse otio, sive ut singula diligentius pertractentur, sive ut intricata explicentur, sive ut difficilia explanentur, sive ut obscura & incerta illustrentur? Quòd illud Christi Domini referas; Quis ex vobis volens turrim adificare, non prius sedens cogitat sumptus, qui necessarii sunt, si habeat ad perficiendum, ne posteaquam posuerit fundamentum, & non potuerit perficere, omnes, qui vident, incipiant illudere ei, dicentes: quia hic homo capit adificare, & non potuit consummare. Nonne tu sic aliquando te illudendum præbuit? Nonne sic sæpe inchoasti, quæ non perfecisti? Nonne sic idcirco non perfecisti, quia non sedens & otiosè cogitaveras sumptus, qui erant necessarii ad perficiendum?

III. PUNCTUM.

SICUT ergo nemo otiosus operatur in vinea, ita nemo bene operatur nisi otiosus: Quia nemo bene operatur nisi consideratè, & nemo consideratè nisi otiosus, nisi in otio, nisi in recessu, nisi in oratione, nisi cum Deo, à quo est omnis rerum agenda rum intelligentia, & illa bonorum directrix operum Sapientia, quam Sapientis tantopere expetebat: *Mitte illam de caelis sanctis tuis, & à sede magnitudinis tue, ut mecum sit & mecum laboret, & sciam, quid acceptum sit apud te. Scit enim illa omnia & intelligit, & deducet me in operibus sobriè, & custodiet me in sua potentia, & erunt accepta opera mea. Quasi diceret, nec aliter erunt accepta: sic enim antè præmiserat; Nam etsi quis erit consummatu inter filios hominum, si ab illo abfuerit sapientia tua, in nihilum computabitur. Hæc autem Sapientia trahitur de occultis, ut est in libro Tob; id est, non in publico, non in foro; non in ipso externo opere nisi prius in recessu, in occulta Commoratione, & intima meditandi cura. Vacato & videte. STATVE tibi speculam, pone tibi amaritudines, dirige cor tuum in viam rectam. Vsq; quo delicias dissolveris filia vana? Sapientia scriba, inquit Sapientis, in tempore vacuitatis, & qui minoratur actu, Sapientiam percipiet. Ibidemque aptissime: Operatum opus vestrum ante tempus, id est, ante ipsum*

Luc. 14.

Sap. 9.

Tob. 8.

Psal. 45.

Jerem. 31.

Eccles. 39.

Ibid. 51.

opus

opus cogitate de opere, & dabit vobis mercedem in tempore suo.

1. Offic. 6. Sic graviter & luculentè sanctus Ambrosius. Ne quid turpe atque indecorum sentiamus, duo hæc, id est, & tempus & diligentiam ad considerationem rerum, examinandi gratia conferre debemus. Vide quàm parum hæc duo conferras, & audi sanctum Bernardum. Audi, quid redarguam, quid suadeam: si quod viris & sapiens, totum das actioni, considerationi nihil; laudate, in hoc non laudo: puto, quod & nemo qui à Salomone audierit, Qui minoratur actu, perit sapientiam: & quæ plura ibi habet. Itemque pauld post egregiè, ut in operando considerationem serpes, sume, inquit, exemplum de summo omnium Patre, Verbum suum emittente & retinente. Verbum tuum, consideratio tua;

qua si procedit, non recedat; sic progrediatur, ut non egrediatur; sic exeat, ut non deserat.

O te inconsultum & inconsideratum, qui nec antè, nec in ipso tibi attendas opere; hic te iterum plange, hic dole & geme, quod est in Canticis: Posuerunt me custodem in vineis, vineam meam non custodi. EGO loci huius occasione me ipsum reprehendere soleo, inquit idem sanctus Bernardus, quod animarum suscepim curam, qui meam non sufficerem custodire. Quibus ergo lachrymis rigabo sterilitatem vinea mea: omnes palmites ejus aruerunt pro inopia. Iacent sine fructu, eo quod non habeant humorem, id est, otiosæ considerationis affectum & effectum. Propone tibi praxim, quam diligentius servos cum gratia.

EODEM DIE,
IN EADEM VERBA:

Ite & vos in vineam meam. Matth. 20.

ALIA VERITAS PRACTICA.

Nullus est labor nisi sit in vinea Domini: Et in vinea Domini nullus est labor.

Ergo nullus est labor, nisi sit in vinea Domini; Et in vinea Domini nullus est labor.

SENSVS & Ratio est, quia cum labor in vinea Domini sit ille omnis labor, qui rectè & secundum Deum ordinatus est, in quacunque tandem vocatione suscipiatur, profecto si quis sit alius labor non sic rectè ordinatus, nullus censeri debet, quia erit infructuosus, inutilis & vanus labor. Et labores sine fructu, & inutilia opera eorum.

Quæ quidem Veritas attentè considerata, hunc habet inter alios fructum, ut relicto labore inutili, fructuosus suscipiatur. Et cum laboris utilitas & inutilitas à rectè ordinato sine pendeat, curandum est, ut rectè semper ille ordinetur finis, quemadmodum in prima parte generatim demonstratur. Vide ibi Verbo finis, Intentio, Labor. Particulatim verò prima Propositio satis fuse probatur, Sabbato Dominicæ secundæ post Epiphaniam.

Sed ille tamen labor, qui rectè & secundum Deum ordinatur, est tam facilis & amabilis, ut pene nullus sentiat. Videte oculis vestris, quia modicum laboravi, & inveni mihi multam requiem.

Secunda item Propositio declaratur in hac secunda parte, Dominica infra Octavas Ascensionis: Et alibi satis frequenter. Vide Verbo Difficultas, Labor, Christus, amor.

EODEM DIE,

AD HÆC EVANGELICI PATRIS-FAMILIAS VERBA:

An oculus tuus nequam est, quia Ego bonus sum? Matth. 20.

VERITAS PRACTICA.

Qua parte Peccator à se timorem Dei excutit; eadem Deus peccatori timorem magis incutit.

RATIO EST, Quia peccator ea parte magis à se timorem Dei excutit, quod bonus sit Deus. Etenim quia non profertur cito contra malos sententia, absque timore ullo filii hominum perpetrare mala. Sed ex illa parte, seu ex illo nomine, Deus peccatori timorem magis incutit.

*N*am primò hinc Peccator arguitur, quod abutatur Bonitate divina, & quod ille abusus majorem denotet malitiam, & ingratitude, atque ex consequenti graviores accersat pœnas. Ne dixeris, peccavi, & quid mihi accidit triste? Altissimus enim est patiens redditor. Vide locum valde hic aptum, & ibidem Capite decimo sexto ubi præcipue perpendenda sunt Verba, quæ Justitiam Divinam eò severiorem dicunt, quò major præcesserit misericordia. Sicut qui paulatim arcum intendit, inquit sanctus Hieronymus, tempus dat alteri, ut fugiat, qui si fugere nolit, tanto fortius sagitta emissa configitur; quanto majori tempore intenso arcus fuit facta: Sic Deus, qui laneos habet pedes, sed ferreas manus, Tarditatem supplicii gravitate compensat.

Deinde verò Peccator abutitur voce Bonitatis in pravum sensum, quasi Deus sit hoc sensu bonus, ut peccatis indulgeat, nec ita moveatur ad pœnam inferendam, sicut timidi sibi persuadent. Quod certè dum Peccator cogitat, non levem Deo facit injuriam, nec leviter divinam accendit iram. Existimasti iniquè, quod ero tui similis: arguam te & statuum contra faciem tuam. Intelligite hæc, qui obliviscimini Deum: nequando rapiat, & non sit qui eripiat. **PROPTER** quid irritavit impius Deum? dixit enim in corde suo: Non requiret. Quasi diceret, longè est alia mens Dei, qui quanto magis est bonus, tanto magis malitiam detestatur & punit: ac nihil est, quod illum magis provocet ad puniendum, quàm si quis sibi forte impunitè promittat. Nã cum sciat inde audaciores fieri peccatores, hanc ut audaciam coerceat, timoremque oppositum incutiat, tum maximè pœnas exposcit à peccatore, qui minus eas timeat.

4. Reg. 21. Ut quisque audierit, tinniant amba aures eius.

O QUAM bonus & suavis est Domine spiritus tuus, ait Sapia, sed quid inde inferit? Ideoque eos, qui exerrant, corripis & de quibus peccant, admones & alloqueris, ut relicta malitia credans in te Domine. Hoc est scilicet esse bonum, exerrantes corrigere. Unde qui aliter sentit de bonitate, suo illam damno correctionem sentit, & correptas non corrigitur.

Denique, licet nullas à Deo cogitaremus immitti pœnas, & Bonitatem ejus interpretaremur solam Beneficentiam, hac etiã parte timorem Deum magis incuteret. Nam quo esset beneficentior, majora bona conferret, cum verò, Nihil sit melius quàm timor Dei, & nihil dulcius quàm respicere in mandatis Domini, ut ait expressè Sapiens, profectò vel nõ esset bonus Deus, vel Timor nõ esset melius bonum, vel illud daret Deus. Unde idem aptè Sapiens: Quam magnus qui invenit sapientiam & scientiam, sed non est super timentem Dominum. Timor Dei super omnia se superposuit. Beatus homo, cui donatum est habere timorem Dei. Qui tenet illum, cui assimilabitur?

Unde tandem concluditur, quod longè à vero & bono peccator errat, quado minus timet Deum, quia bonus est Deus: & quã verè sit dictum, Quã parte peccator à se timorem Dei excutit, eadem Deus peccatori timorem incutiat. Nam si peccator idcirco bonum esse Deum interpreteretur, quia non infligit malum, errat, & hoc ipso magis illi Deus infliget, ut hoc errore sanetur: aut si bonum hoc sensu intelligat, quasi benefaciat: non minus errat excutiendo à se timorem, cum nulla re magis benefaciat Deus, quam donando timorem Dei, unde aptè David: Prævaricantes reputavi omnes peccatores terra, qui videlicet illud negant, quod asstruunt: & quod negant, affirmant; quod volunt nolunt, & quod nolunt volunt. Qui dicunt Deum sibi valde benevolũ & beneficentissimũ: & tamen nolunt ejus beneficentiã, quã nulla major est quàm timor Domini. Multa bona habebimus, si timuerimus Deum, & recesserimus ab omni peccato, & fecerimus bene.

Vide in 1. parte Feriam 3. Dominicæ 4. post Epiph. In hac secunda, Sabbatum post Pentecosten: In 3. parte Dominicam nonam post Pentecosten. In quarta, Feriam secundam & tertiam post Dominicam decimam octavam, ubi hæc Parabola rursus proponitur. Vide & Verbo Timor, Bonitas, Presumptio, Invidia, Labor.

EODEM

E O D E M D I E,
A D H Æ C C H R I S T I D O M I N I V E R B A.

Multi sunt vocati, Pauci vero electi. Matth. 20.

VERITAS PRACTICA.

Quæ causa est, cur pauci salvi sint, hæc in te causa est, cur ex illis forte non sis.

RATIO EST, Quia causa præcipua & magis immediata, cur pauci salvi sint, Concupiscentia est, quam pauci reprimunt.

Sed in te, qui concupiscentiam non satis forte reprimis, hac causa reperitur.

Ergo qua causa est, cur pauci salvi sint, hac in te causa est, cur ex illis forte non sis. Quod quam sit expavesendum nisi videas, argumentum est evidens tibi proposita Veritatis.

I. P U N C T U M.

Quam sint revera pauci electi & salvi, jam Christus aliis in locis manifestè declaraverat, tum quæ Christum tempore præcesserunt in veteri testamento: & quæ in nova sequuntur sunt vel Scripturæ, vel sanctorum Patrum sententiæ valde confirmant.

Sic porro Christus Dominus Matthæi septimo: *Intrate per angustam portam, quia lata porta & spatiosa via est, quæ ducit ad perditionem, & multi sunt, qui intrant per eam. Quam angusta porta & arcta via est, quæ ducit ad vitam! & pauci sunt, qui inveniunt eam!* Itemque Lucæ decimo tertio, quærenti cuidam, si pauci sunt, qui salventur, sic respondit: *Contendite intrare per angustam portam, quia multi dico vobis, quærent intrare, & non poterunt. Non est sensus, ut rectè notat Estius, quod multi quærent intrare per angustam portam, quam multi potius fugiunt, sed cum quæsitum fuisset à Domino, an multi salvarentur, primo admonuit eos, qui aderant, ut contenderent intrare per angustam portam, tum directè respondit multos fore, qui velent intrare ad salutem, & non posse: quod scilicet alia via quàm arcta, aut alia quàm angusta portâ velent intrare; Sic sanctus*

De Verbis Domini.

Augustinus, cujus hæc sunt Verba: Dominus

indicat paucos salvari, pauci enim intrant per angustam portam.

Quæ autem in veteri testamento præcesserunt figuræ & prophetiæ, mirum quàm apertè paucitatem illam adumbrent. In diluvio cunctis pereuntibus, pauci, ut ait expressè sanctus Petrus, *id est, octo anima salva facta sunt.* **1. Pet. 3.** In pentapolitano incendio solus cum liberis Lothus eripitur, neque decem inveniuntur, **Gen. 18.** quorum consideratione Deus cæteris parcat. Sexcenta erant Israelitarum millia, quæ ex Ægypto in Palæstinam vocabantur, ex quibus tamen soli duo Iosue & Caleb promissam illam terram ingressi sunt. Quo exemplo Apostolus magnificè utitur ad rem nostram illustrandam: *Sed non in pluribus eorum, inquit, beneplacitum est Deo, nam prostrati sunt in deserto. Hac autem in figura facta sunt nostri, ut non simus concupiscentes malorum, sicut & illi concupierunt.* Et post multa de illorum concupiscentiis, & pœnis consequentibus; *Hac autem, inquit, omnia in figura contingebant illis: Scripta sunt autem ad correptionem nostram, in quos fines sæculorum devenerunt.* Itaq; qui se existimat stare, videat ne cadat. Quasi diceret, nisi advertamus, idem nobis profus continget.

1. Pet. 3.

Gen. 18.

1. Cor. 10.

Cum postea verò terram illam desiderabilem inhabitaverunt, vivente quidem Josue, Deum fatis fideliter coluerunt, sed illo mortuo, quædum putas in vero Dei cultu perfluerunt: *Citò, inquit Scriptura, deseruerunt viam, per quam ingressi fuerant Patres eorum: & audientes mandata Domini, omnia fecere contraria. Cumque Dominus Iudices suscitaret, in diebus eorum flebatur misericordia, & audiebat afflictorum gemitus, & liberabat eos de cade vastantium.* Postquam autem mortuus esset Iudex, revertentur, & multò faciebant pejora, quàm fecerant Patres eorum, sequentes Deos alienos, servientes eis & adorantes illos. Non dimiserunt adinventiones suas & viam durissimam, per quam ambulare consueverunt. Iratusque est furor Domini in Israel. Quid quod Davidis tempore, quocentè cultus Dei vigeat religiosius, audet ipse

Iud. 2.

A 3

David

David affirmare: *Corrupti sunt & abominabiles facti sunt in studiis suis. Non est, qui faciat bonum, non est usque ad unum. Dominus de caelo prospexit super filios hominum, ut videat si est intelligens, aut requirens Deum. Omnes declinaverunt, simul inutiles facti sunt, non est qui faciat bonum, non est usque ad unum.*

Tum de sequentibus saeculis, audiendi eorum Prophetarum: Nisi Dominus exercituum reliquisset nobis semen, ait Isaias, quasi Sodoma vissemus, & quasi Gomorrha similes essemus. Omnes conversi sunt ad cursum suum, quasi equus impetu vadens ad praelium, inquit Jeremias. Denique quo uno Micheae dicto cetera continentur: *Qui optimus in eis est, quasi paliurus: & qui rectus, quasi spina de sepe.*

Certe cum irent omnes ad vitulos aureos, quos Jeroboam fecerat Rex Israel, dicitur de seniore Tobia, quod solus fugiebat consortia omnium. Et Babylone cum Nabuchodonosor ipsos captivos detineret Judaeos, suamque auream statuam omnibus adorandam proponeret, soli tres illi Viri dicuntur restitisse, qui propterea in ardentem coniecti fornacem, stupeado ad omnem memoriam miraculo, liberi & illaesi permanserunt.

Non est quidem Canonicus quartus Eledrae liber, sed non minoris saltem est fidei, quam ex historicis illis unum aut Patribus Ecclesiasticis: quorum nomine nostra probantur dicta. Sic autem paucitas Salvandorum illo in libro describitur: *Hoc saeculum fecit Altissimus propter multos, futurum autem propter paucos. Quomodo autem interrogabis terram & dices tibi, quoniam dabit terram multam magis, unde fiat fidele, parvum autem pulverem, unde aurum fit: Sic & actus praesentis saeculi. Multi quidem creati sunt, pauci autem salvabuntur.*

Sed ne quid dubii restet, propter incertam Authoris fidem: Propheta certus Isaias unum hoc idem prorsus, diversa licet similitudine nobis depingit. *Hae erunt, inquit, in medio terrae, in medio populorum, quomodo si pauca oliva, qua remanserunt, excutiantur ex olea; & racemi, cum fuerit finita vindemia.* Videlicet disparum eorum fructuum numerum, qui plena manu carpuntur ex quavis planta, vel qui relinquuntur? Nonne quam multi possunt colligi, colliguntur: & quam pauci possunt deseri, deseruntur? O verè stupeadam paucitatem!

Neque minus stupendè qui post Christum

vixerunt & scripserunt, Apostoli, ceterique Patres de hac salvandorum paucitate loquuntur. *Iustus vix salvabitur, inquit sanctus Petrus, impius & peccator ubi parebunt?* Cui conformiter Apollolus: *Nescitis, quod ij, qui in stadio currunt, omnes quidem currunt; sed unus accipit bravium: sic currite, ut comprehendatis. Omnis autem qui in agone contendit, ab omnibus se abstinere; & illi quidem ut corruptibilem coronam accipiant, nos autem incorruptam.* Ego igitur sic curro, non quasi in incertum, sic pugno, non quasi aërem verberans: sed castigo corpus meum, & in servitutum vedigo, ne forte cum aliis predicaverim, ipse reprobus efficiar.

In quibus Apostoli Verbis, multa conglobantur quae per se singularem, de qua hic agitur ita probant, ut simul juncta, magis ac magis illam confirmant. Primum est, ipsa comparatio salvandorum cum iis, qui bravium accipiunt, ut quemadmodum hi pauci sunt, ita & illi. Secundum est, quod sicut ij, qui sic currunt, ut bravium accipiant, ab omnibus se abstinere, ita nos ut salutem consequamur. At quam pauci sunt, qui sic sese abstinere, cum tamen pro aeterna & incorrupta corona longè magis unicuique abstinendum esset. Tertium est, quod se in exemplum hujus continentiae statuit, affirmans se proinde castigare corpus suum & cohibere omnes sensus suos, ut cum paucis, qui se ita continent, salutem consequatur: quasi diceret, quod nisi se ita contineret, quantumvis esset Apostolus & Doctor gentium, salvus tamen non esset. Unde & addit, quod quartum est praeter ceteris valde stupendum, tantum abesse, ut de se mortificando remittat aliquid, quod sit Apostolus & Praedicator, quin potius inde magis timeat & sibi vacet, ne forte praedicatio aliis, vel negligentiae, vel superbiae, vel alicujus demum culpae fiat obnoxius, & se perdat: disceantque omnes tali exemplo non esse tantum consilij, sed praeepti, sed necessitatis ad salutem, ut cum metu eam & tremore operentur. Quam pauci verò sint, qui hoc sibi persuadent, quis non videt?

Neque minus ad rem nostram confirmandam efficacius illud est, quod ait alibi: *Qui volunt devotes fieri, incidunt in tentationem & in laqueum Diaboli. & in desideria multa inutilia & nociva, qua mergunt homines in interitum & perditionem. Radix enim omnium malorum est cupiditas, quam quidam appetentes erraverunt*

vult à fide, & inferuerunt se doloribus multis: Quod est uno Verbo dicere, perierunt, nec tales unquam salutem consequuntur. At quoniam illi sunt, de quibus loquitur? Qui volunt, inquit, divites fieri; Non dicit, qui sunt divites, nec qui abarantur divitiis: sed hoc unum, qui volunt divites fieri. Jam verò si quod ait, tales sint perituri, quis non aperte videat, quàm pauci sint, qui salventur, cum pauci sint & certè paucissimi, qui non velint divites fieri? Ac propterea sanctus Joannes Chrysostomus: *Quod esse existimatis, inquit, in hac civitate nostra, qui salvi fiant? Erat autem Antiochia Civitas tum totius orbis florentissima, & numero Christianorum celeberrima. Pòst verò peregrinus; Infestum quidem est, quod dicturus sum, dicam tamen; Non inveniuntur inter tot millia, centum, quin & de iis dubito.* Tum affert plurimas rationes, quas ad unam primariam contrahimus, ut facilius quisque intelligat, quam sit sibi timendum, si hanc in se causam perditionis omnium, & tam raræ salutis, inveniatur.

Est nempe illa cupiditas quam radicem malorum omnium vocat Apostolus, non quidem in se, cum nec ipsa sit peccatum in Christianis, sed in effectu, quem producit nisi diligenter cohibeatur, quod est paucis in usu. Cum verò multi pravi sint & dampnosi effectus, quos producit, tum hic eum maxime intelligimus, qui est proximus perditioni & demnationi sempiternæ, nempe Impœnitentia seu mors in peccato. Sicut enim æternum est, quod si quem verè pœniteret suorum criminum, quantumcunque reus esset, salventem consequeretur: ita nisi pœniteat, licet vel unius peccati noxam contraxerit, de illius salute actum est. Vix autem eum pœnitet, quem humanis rebus affixum tenet Concupiscentia, cum pœnitere nihil aliud sit, quàm hunc affectum revocare, & tam difficile sit hunc revocare affectum, quem semel rebus humanis inordinatè affixeris, ut propterea dicatur: *Nullus est, qui agat pœnitentiam super peccato suo, quia omnes conversi sunt ad cursum suum.* Et hi sunt universim, quibus à Domino dicitur: *In peccato vestro moriemini.* Nempe inquit, *Vos de mundo hoc estis, ego non sum de hoc mundo. Dixi ergo vobis quia moriemini in peccatis vestris.* O verba, verba ponderanda! nam esse de mundo nihil aliud est, quam affici rebus mundi ex inordinata concupis-

centia: sicut alibi frequenter & fusius est demonstratam.

Vide in 1. parte, Dominicam 1. & 3. Adventus. Totam hebdomadam infra Dominicam tertiam post Epiphaniam, & in Indice Verbo Pœnitentia, Concupiscentia, Mors &c. Abundè verò hæc declarantur in opusculo, *Via lata, qua ducit ad perditionem.* In 1. parte.

II. PUNCTUM.

SED in te, qui Concupiscentiam non satis forte reprimis, hac causa reperitur.

Tibi quidem relinquitur dijudicandum, an quantum satis est, Concupiscentiam reprimas sed ne tibi palpes in retam seriam, tres regulæ seu notæ offeruntur, quibus agnoscas te minus forte quàm par esset, huic vacare studio.

Prima est, quod volenti evitare graviores & mortales lapsus, necessarium est cavere leviores, quos vocant veniales. Nam, ut ait sanctus Augustinus, *peccata minima si negligantur, occidunt*, id est mortalia fiunt, id est à veniali proclivior est lapsus in mortale, *Voluntas humana facillimè disponitur ab uno in aliud*, ait sanctus Thomas: unde tu, qui non satis advigilas præcavendis illis levicularibus culpis, quæ circa res amaras vel concupitas frequentius contrahuntur, non potes dici satis vacare huic studio, quod est ponendum in Concupiscentia reprimenda: & potest de te dici, quod est apud Jobum: *Appropinquavit corruptioni anima ejus: & visa illius mortiferis.*

Secunda regula est, ut quia opus est maxima gratia, quam multi sæpe causantur sibi deesse in quibusdam difficilioribus: tunc se fidelem quisque præbeat in facilioribus, quæ agenda occurrunt; sic enim fiet, ut primis gratis mereatur secundas & sequentes necessarias. Aut certè, qui hanc fidelitatem non servat in minimis & facilioribus, ne miretur se laborare in difficillimis, nec tam defectum accuset gratiæ, quàm fidelitatis suæ. Nam qui *fidelis est in minimo, & in minori fidelis est: Et qui in modico iniquus est, & in majori iniquus est.* Si cogitationes impuras non ita potes, ut velles, reprimere, non aliunde est, quam quia non vis oculos continere, sicut posses. *Pangendum sædus cum oculis, ut non de virgine cogites.* An illud sædus pepigisti? An pactum fideliter servas?

Tertiam

Hom. 40.
prop. ant.

Ier. 8.

Mat. 8.

Luc. 16.

Iob. 37.

Tertia denique regula est, ut quæ sunt præcepti melius fiant, fiant ea, quæ sunt Consilij. Hoc est enim, quod multos decipit, dum se dicunt non adstrictos ad ea, quæ sunt perfectionis & consilij: satisque sibi esse, si quod præcipitur aut vetatur, efficiant. Omnino sanè sit ita: sed non efficient, nisi plerumque consiliis adhæreant. Non desinant pejerare, nisi jurare desinant, neque jurare desinant, nisi præcaveant iram, nisi primos naturæ motus reprimant, nisi linguam moderentur, nisi affectus regant. Sic erudendus est

Matth. 5.

Apoc. 3.

oculus, si præbet scandalum: alioquin qui parcis oculo, non parcis animæ: qui consilium de continendo non servas oculo, nec servabis præceptum de continendo corde.

Non sunt opera tua plena coram Deo. Vide in 3. parte, Feria 2. infra hebdomadam quintam, ubi hæc expressa declaratur Veritas: Qui non servat Consilia, quia non sunt præcepta: nec ipsa etiam præcepta servabit.

III. PUNCTUM

Quæ est ergo causa, cur pauci salvi sint, hæc in te forte est, cur ex illis non sis. Quia causa illa proxima est, Concupiscentiæ motus inordinatus, quem qui non satis reprimunt, ita peccatis assueleunt, ut in his vivant, atque in his moriantur.

Tu verò si te probè nosti, non satis tuos illos naturalis concupiscentiæ motus soles reprimere: Ac proinde quid sequitur, nisi ut ejusdem causæ sit idem prorsus effectus? Nunquid colligunt de spinis uvæ, aut de tribulis ficus? Nunquid potest ficus uvæ facere, aut vitis ficus? sic neque salsa potest dulcem sacere aquam. Quasi diceret sicut fructus pendet ab arbore, & arbor à radice: ita mors à vita, & ex affectibus. Non possunt depravati affectus vitam probatam producere, neque vita corrupta mortem advehit incorruptam. Ratum fixumque est, Caro & Sanguis regnum Dei possidere non possunt, neque corruptio incorruptam possidebit. Nolite errare, Deus non irridetur. Quia enim seminaverit homo, hæc & metet: Quonia qui seminavit in carne sua: de carne & motet corruptionem.

Matth. 6.

Luc. 3.

1. Cor. 15.

Gal. 6.

Nempe illi valde errant, qui cum ex parte tantum & non omnino concupiscentiæ reprimendæ vacent, sibi tamen non timent nec præcavent; Et quidem in tribus errant. Primo quod alios videant nequiores, tum se satis honos putant, si non sint peccati: contra

quos expressè Christus Dominus, postquam retulit infelicem quorundam exitum: Putatis, inquit, quia hi, præ omnibus peccatores fuerint quia talia passi sunt? Non, dico vobis, sed nisi poenitentiam habueritis, omnes similiter peribitis. Secundum in quo errant, est, quod habendæ poenitentia satis sibi esse putant, si confessi faciant aut dicant, quod sibi iustum fuerit, nec de extirpandis pravis affectibus, aut avertendo corde à peccati objectis feridè cogitant, unde semper manent pravè affecti, & nunquam illos verè poenitent, ut supra est demonstratum. Colligata est iniquitas Ephraim: absconditum peccatum eius. Dolores parturientis venient ei. Ipse filius non sapiens: nunc enim non stabit in contritione filiorum. Notanda valde Prophetæ Verba.

Luc. 13.

Osee. 13.

Tertium denique, quod si forte nullum in se apertum agnoscant peccatum, se propterea quasi tutos & securos habeant, nec satis humiles & pavidi ad perfectiora se extendant: Quasi gens, quæ iustitiam fecerit, & iudicium Dei sui non dereliquerit. Quibus aprè sanctus Gregorius; Consideremus, inquit, quia nec hoc quidem sine aliquo reatu nostro est, quod laudabiliter gesimus, si remota pietate iudicemur. Quis enim nostrum vitam præcedentium Patrum valeat vel superare vel assequi? Et tamen David dicit, ne intres in iudicium cum servo tuo, quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens. Paulus cum diceret, nihil mihi conscius sum, caute subjunxit, sed non in hoc justificatus sum. Iacobus dicit, in multis enim offendimus omnes. Ioannes dicit: si dixerimus, quia peccatum non habemus, ipsi nos seducimus, & veritas in nobis non est. Quid ergo facient tabulae, si tremunt columna? aut quomodo virgulea immobilia stabunt, si huius pavoris turbine etiam cedri quatiantur? Responde: Et illud sancti Anselmi sæpe revolve, si vis esse de numero salvatorum, esto de numero paucorum; Et sicut quanto de paucorum numero fueris, tanto securior de numero salvatorum eris; ita quanto magis ab eorum discedes numero, qui pauci sunt, tanto à salutis securitate discedes longius. O quanta utrimque distantia! ô quantum inde metus & tremor!

Is. 58. 24. Mor. 18.

Videri possunt hæc affines Veritates, ex aliis locis. Sicut non est habenda sollicitudo anxia & scrupulosa de peccatis remissis: ita rationabilis non est deponenda.

103.

In 1. parte, Feria 3. infra hebdomadam 4. post Epiphaniam.

Quanto te ipsum negligis, quasi non esses cum ceteris periturus, tanto te Christus doluit praeter ceteris petituris.

In hac 2. parte, Feria 5. infra hebdomadam primam Quaaagesima.

Præcipitatio animi in statu vitæ deligendo, præcipitium est animæ.

Non evitat præcipitium, sed mutat, quia nimis præceps, nimis est lentus.

In hac 2. parte, in fine ubi de statibus, prima & secunda Consideratione.

Qui sibi palpat, quod non longè erret, periculosius sæpe errat, quam qui aberrat longius.

In 3. parte, Dominica 3. post Pentecosten.

Qua ratione fit, ut plures dici possint mali, quam bonæ arbores: eadem profus fiet, ni caveas, ut mala potius, quam bona sis arbor.

In eadem parte, Dominica 7.

Sicut prima & puerilis ætas index est securitæ vitæ præsentis: ita hæc vita præsens indicium est futuræ post æternitatis.

In eadem parte. In Nativitate S. Iohannis Baptista.

Verendum, ne quod tibi deest ad perfectionem, desit etiam ad salutem.

In 4. parte, Feria 2. infra hebdomadam 17.

CVM hinc ad usque Pascha, Veritates desumantur ex Consideratione Passionis Domini nostri: HÆC HEBDOMADE initium ducitur à Consilio Iudæorum contra Iesum, ubi Judas prodicionem suam aperuit. Tum in his pergitur, quæ Evangelica refert historia, usque ad sermonem Domini, peractâ cœnâ cum discipulis habitam; & eò præcipuè referuntur Considerationes, ut agnoscas Bonitatem Domini Iesu oppositam malitiæ Iudæorum, sicque ejus exemplo discas malum in bono vincere.

FERIA SECUNDA.

DE CONSILIO IUDÆORVM

contra Dominum IESUM:

ET DE CONSILIO DOMINI IESV,

pro salute Iudæorum, & nostra.

Dixit Iesus discipulis suis: scitis, quia post biduum Pascha fiet: & filius hominis tradetur, ut crucifigatur. Tunc congregati sunt Principes Sacerdotum, & seniores Populi in atrium Principis Sacerdotum, qui dicebatur Caiphas: & consilium fecerunt, ut IESUM dolo tenerent, & occiderent. Matth. 26.

VERITAS PRACTICA.

Quid nequius, quam quod excogitavit caro & sanguis? *Ecclef. 17.*

VERBA sunt Ecclesiastici, qua non modo aptè quadrant in Iudam & Iudaos, qui de perdendo Iesu consilium invenerunt: quã quidem impietate nihil nequius: sed in ipsas universim cogitationes humanas, qua sunt cogitationes Carnis & Sanguinis, & qua nisi coerceantur, in eandem cum Iuda & Iudais conspirant nequitiam, ut Dominum Iesum perdant. Ac proinde sic absolutè Veritas enuntjari potest:

Nihil nequius, quam quod excogitat caro & sanguis.

RATIO EST. Quia nihil nequius, quam de perdendo nobis Iesu cogitare.

Sed quod excogitat Caro & Sanguis, eò tendit, ut perdat in nobis Iesum.

Ergo nihil nequius, quam quod excogitat Caro & Sanguis. Quod non tantum de impuris aut aperte pravis cogitationibus intelligas, sed de aliis inordinatis, quæ à quovis procedunt homine, qui Caro & Sanguis dicitur a Christo Domino: Caro & Sanguis non revelavit tibi, id est, ulli homo: & ab Apostolo: Non acquievi Carni & Sanguini, id est, nulli homini.

Matth. 16

Galat. 1.

I. PUNCTUM.

SUperdictis verbis de facto à Judæis consilio contra Dominum, addenda sunt, quæ idem sanctus Evangelista scribit de Proditore Juda. Tunc abijt unus de duodecim, qui dicebatur Iudas Iscariotes, ad Principes Sacerdotum, & ait illis: Quia vultis mihi dare, & ego vobis eum tradam? At illi constituerunt ei triginta argenteos, & exinde querebat opportunitatem, ut eum traderet. O quale consilium! quales nundinæ! qualis mercatura! ubi agitur de prodendo & vendendo Iesu! quale probrum sic vendi ab uno è suis! sic vendi adversariis! sic vendi tam vili pretio!

Quam longè aliud eodem tempore cum suis Dominus inibat consilium, quo imminens suæ passionis tempus illis indicabat! quid nequius consilio Iudaorum, qui de prodendo Iesu deliberant? quid sanctius consilio Domini Iesu, qui de redimendis hominibus

sermonem habet, & diem statuit? Nonne hoc est bonitate cum malitia decertare? O quoties idem nobiscum agitur! o quoties caro, quoties ista pars animalis sua inicit consilia cum vitiis & concupiscentiis, quibus profectò in nobis periret Iesus, nisi bonus Iesus consilia illa destrueret, & meliora ipse statueret de salute nostra! O quam verè Sapiens, Quid nequius, quam quod excogitavit Caro & Sanguis, cum eò tendant eæ cogitationes ut Iesum perdant.

Hoc modò est expendendum; ac primò illud, quam sit nequam & impium supra omnem nequitiam & impietatem, de perdendo nobis Iesu cogitare! Nam præterquam quod tantæ est dignitatis, ut sit *Rex Regum, & Dominus dominantium*: Tantæ est insuper Bonitatis, ut ipsa sit Bonitas, nec alia in nobis vera possit esse bonitas, nisi per ipsum, *Qui, ut ait 1. Cor. 1. Apostolus, factus est nobis sapientia à Deo, & iustitia, & sanctificatio, & redemptio. DE cuius plenitudine nos omnes accepimus: quia lex per Moysen data est, gratia & veritas per Iesum Christum facta est. QUI propter nos egenus factus est, cum esset dives, ut illius inopia divites essemus. QUI dedit semetipsum pro peccatis nostris, 2. Cor. 3. ut exeret nos de presenti saeculo nequam, secundum voluntatem Dei, & Patris nostri. PER quem & habemus accessum per fidem in gratiam istam, in qua stamus & gloriamur in spe gloria filiorum Dei. IN quo ipse Deus benedixit nos in Eph. 1. omni benedictione spirituali in caelestibus. QUI Coloss. 1. est imago Dei invisibilis, primogenitus omnis creatura: quoniam in ipso condita sunt universa in caelis & in terra, visibilia & invisibilia, sive Throni, sive Dominationes, sive Principatus, sive Potestates; omnia per ipsum & in ipso creata sunt: & ipse est ante omnes, & omnia in ipso constant. Et ipse est Caput corporis Ecclesia, qui est Principium, primogenitus ex mortuis, ut sit in omnibus ipse primatum tenens, quia in ipso complacuit omnem plenitudinem inhabitare, & per eum reconciliare omnia in ipsum, pacificans per sanguinem crucis eius, sive qua in terris, sive qua in caelis sunt.*

Satisne hinc agnoscis, qualis quantuscumque sit Iesus? Satisne hinc intelligis, qualis sit ea cogitatio, quæ de illo perdendo formabitur, & quam verè nihil illà iniquius & nihil nequius?

H. PUN-

II. PUNCTUM.

SED quod excogitat caro, eò tendit ut perdat in nobis Iesum.

Quidquid enim excogitat caro, nisi ratione temperetur & gratiâ, totum carnale est, peccatè totum vitiosum & inordinatum. *Cuncta*, inquit Scriptura, *cogitatio cordis intenta est ad malum, omni tempore.* Quod & ipse Apostolus in se sentiens; Ego, inquit, *carnalis sum, venundatus sub peccato.* Non enim quod volo bonum, hoc ago; sed quod odi malum, illud facio. Scio enim, quia non habitat in me; hoc est in carne mea, bonum. Invenio legem volenti mihi facere bonum, quoniam mihi malum adiacet: Condelector enim legi Dei secundum interiorem hominem; video autem aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meae, & captivantem me in lege peccati, quae est in membris meis. Et alibi universim de nobis omnibus; *Caro*, inquit, *concupiscit adversus spiritum, spiritus autem adversus carnem: hac enim sibi invicem adversantur;* Unde evidenter patet, quòd quidquid sola caro excogitat, tam verè malum est, quàm verè repugnat hono.

Quò verò tendat illud malum, ubinam terminentur illae carnis cogitationes, audi ex eodem Apostolo: *Prudentia carnis mors est, Sapientia carnis inimica est Deo: legi enim Dei non est subiecta.* Quænam est enim illa prudentia aut Sapientia carnis, nisi ejusdem cogitatio, & illa præcipuè, de qua loquimur, quæ excogitat commoda, lucra & emolumentâ sua: Quomodo autem mors est, nisi quia perdit Iesum, qui est vita nostra, & qui quamdiu vivit in corde mors absit necesse est; aut si mors adsit, tam verò is pereat, quàm certum est, vitam simul & mortem non posse consistere? licet enim non omnis cogitatio carnis lethalis sit, ac proinde non ita Iesum ab anima fuget, quin per gratiam sanctificantem ibi remaneat; tamen de cogitatione carnis sicut de concupiscentia, & de concupiscentia sicut de igne sentiendum est, *qui nunquam dicit, sufficit*, ut est in Proverbiis. Sic *concupiscentia quasi ignis exardescit*, inquit Ecclesiasticus. Et rursum, *A scintilla una augetur ignis;* id est, ab una levi & veniali cogitatione facilis est progressus ad lethalem, qui sic à sancto Jacobo describitur: *Vnusquisque tenetur à concupiscentia sua, levi scilicet carnis cogitatione, abstractus & ille-*

Eus: deinde concupiscentia cum conceperit, parit peccatum, primò quidem veniale, tum quando consummatum fuerit, facillimè transit in mortale, & generat mortem. Sic ordinaria dispositio à veniali ad mortale peragitur, ut expressè docet sanctus Thomas, fatiq; esset ad nostræ propositionis evidentiam, ut sicut primæ carnis cogitationes tendunt in mortificationem, ita eò tendunt, ut perdat in nobis Iesum.

Adde illud verò, quòd cum permittitur carni, ut excogitet, quæ sibi sunt commoda & opportuna, totus in his cogitationibus sic homo vivit, & occupatur, ut verus ille homo vivat & regnet cum suis actibus, qui Novo repugnat & cõtradicit. Quis autem novo est repugnare homini, nisi tot ejus impedire vitales actus, quot Dominus Iesus in nobis exercuisset, nisi verus homo Illi repugnasset? Quæ perditio! quæ jactura! Vide infra Feria sexta & Sabbato Hebdomadæ Passionis; tum verò maxime in die Parasceves, Ubi quomodo per peccatum venundetur Christus, apertè declaratur. Interim verò hoc mirare, sic Judam sibi paulatim Dominum perdidisse. Neque enim cum primò Eum prodidit & ludæis vendidit, sic arbitrabatur condemnandum & crucifigendum, sicut post accidit. Cogitabat miser de una pecunia sibi comparanda, putabat se ludificaturum Judæos, tradendo illis Dominum, quem noverat satis potentem, ut se, cum vellet, ab eorum manibus eripere, sicut jam ante pluries, se ab eis eduxerat. Unde cum postea vidit re aliter agi, ac revera Christo parari Crucem & necem, tunc poenitentia

Sic potro Iesus sensim perditur, cum quasi joco, aut non quasi malevolo animo, non nihil indulgentius sibi quis primò permittit, unde eò tandem abripitur, quò se lapsurum nunquam putasset. Sic cum Isaac fratre debebat Ismael: sed ludus iste vocatur persecutio: jubet atque Ancilla & filius ejici, ne forte Mater & hæres Filius ab eis extrudantur, ut præclarè Apostolus, ad rem nostram.

III. PUNCTUM.

Quid nequius igitur, quam quod excogitavit Caro & Sanguis; Cum totum illud edentat, ut perdat in nobis Iesum, perdendo Grantias, seu quas vocant habituales, seu actuales, quibus in nobis habitat, & nobiscum vivit. Quam proditione & perditione quid damnosius? quid nequius? Nonne hoc est majus damnosum, quam si totum perderes mundum, inquit pius ille author, qui de Imitatione Christi est, qui & pergens in tam suavi materia: *Quid potest, inquit, mundus conferre sine IESU? Esse sine IESU, gravis est infernus, & esse cum IESU, dulcis est paradysus. Si fuerit tecum IESUS, nullus poterit nocere inimicus. Qui invenit IESUM, invenit thesaurum bonum, imò bonum super omne bonum, & qui perdit IESUM, perdit nimis multum, & plusquam totum mundum.*

Ibid. 2. c. 8.

Desse hanc jacituram, quam toties incurrit. Vide quibus lachrymis absentiam Filii Tobia Mater deplorabat: *Hæu Hæu me, fili mi, ut quid te misimus peregrinari, Lumen oculorum nostrorum, baculum senectutis nostræ, solatium vite nostræ, spem posteritatis nostræ: omnia simul in te uno habentes, te non debuimus dimittere à nobis. Nunquid major est IESUS Tobia? Quia verò propter debitam aliquam pecu-*

Tob. 10.

niam recuperandam, missus erat domo à patre filius, audi iterum matrem, ut in illam pecuniam invehatur: *Nunquam fuisset ipsa paupertas nostra, ut divitias computavimus hoc, quod videbamus filium nostrum. Sic planè tibi in rem, quæ causa peccati est, & per peccatum exclusi Jesu, sic tibi exardescendum & dicendum: Nunquam fuisset ista superbia, nunquam iracundia, pro qua Jesus à nobis dimissus est! ò insensate, à quo Jesus est ita pro-*

Ibid. 2.

Gal. 5.

Cave deinceps diligentius, quidquid à carne est, etiam si leve appareat. Perpende, quod in nobis, velut in templo Christus inhabitet; & sicut in templo immundum nihil tolerari debet, ita nec in corde tuo, quod tanti hospitis offendat oculos. Hinc enim non leve censendum est; unde Apostolus, *Quis consensus templo Dei cum idolis? vos enim estis templum Dei vivi, sicut dicit Deus: quoniam inhabitabo in illis, & inambulabo inter eos, & ero illorum Deus, & erunt mihi populus. Propter quod exite de medio eorum & separa mini, dicit Dominus, & immundum ne tetigeritis, & ego recipiam vos. O qualis illa benignitas, ut qui toties à nobis eiectus est, sic nos velit recipere! Tenui eum, nec dimittam.*

2. Cor. 6.

Cant. 3.

FERIA TERTIA.

DE COENA PASCHALIS AGNI,

Secundum legem moremque Iudaorum, à Christo Domino, cum Discipulis facta.

Ventes parate nobis Pascha, ut manducemus. Luc. 22.

VERITAS PRACTICA.

Voluntatis ejusdem est, nolle afferre scandalum: & sufferre velle, si quando pravè accipitur.

ID EST,

Qua ex causa & ratione non est afferendum aliis scandalum, eadem prorsus est sufferendum, si forte alii pravè & iniquè accipiant. Nullos oportet offendere & scandalizare, quantum

in nobis est: At si sua sponte se ipsi scandalizent, non oportet propterea nos offendi.

RATIO est, quia vera causa, cur non est afferendum scandalum, est Charitas.

Sed illa ipsa Charitas excigit, ut sufferatur si pravè & iniquè accipitur.

Ergo quæ ex causa & ratione non est afferendum aliis scandalum, eadem prorsus est sufferendum, si forte alii pravè & iniquè accipiant. Ac voluntatis ejusdem est illud nolle, & hoc velle. Quæ tamen voluntas paucorum est.

I. PUN.

I PUNCTUM.

VT Bonitatem Domini Jesu oppositam malitiæ Judæorum clarius hic videas & constantius imiteris, qui est præcipuus hujus hebdomadæ finis: observa, Judæos id imprimis objecisse Christo, quod non observaret legem; Propterea persequerentur Iudæi Iesum, ait sanctus Ioannes, quia hæc faciebat in Sabbato. Malitia planè execranda, cum nullus inter eos unquam exiterit tam religiosus observator universæ legis. Huic verò malitiæ opposita Bonitas & Sapientia Domini Jesu hic elucet, quod discessurus ex hoc mundo ad Patrem, quicquid præscriptum erat de Agno Paschali comedendo, perfectissimè voluerit à se suisque observari: idque apud nobilem Ierosolymitanum Civem, qui spectator & probatus esset testis hujus legalis observantiæ. Euntes, inquit Petro & Ioanni, parate nobis Pascha, ut manducemus. At illi dixerunt, ubi vis parvemus? Et dixit ad eos: ecce introeuntibus vobis civitatem, occurret vobis homo quidam amphoram aqua portans; sequimini eum in domum, in quam intrat, & discatis Patri-familias domus: Dicit tibi magister, ubi est dirversorium, ubi Pascha cum discipulis meis manducem? Et ipse ostendit vobis canaculum magnum fratrum, & ibi parate. Euntes autè invenerunt, sicut dixit illis, & paraverunt Pascha. Et cum facta esset hora, discubuit, & duodecim Apostoli eum eo, & ait illis: desidero desideravi hoc Pascha manducare vobiscum, antequam patiar. O desideria Domini Jesu! quam sunt ardentia! quam vera! quam efficacia!

Et tamen non destiterunt Judæi eum semper acculare legis infractæ & violatæ religionis: nec aliud gravius contra eum objecerunt Pilato, quam quod legem haberent, & secundum legem deberet mori. Quod certè scandalosum, infame & durissimum Christo fuit. Sed qui omni modo præcaverat, ne scandalum & offensiones daret, voluit hoc scandalum sibi impactum & hanc offensionem suo iustam nomini sustinere, ut nos plenius edoceret ejusdem esse voluntatis, nolle afferre scandalum, & sufferre velle, si quando pravè & iniquè accipitur: atque ut omnes intelligant, qua ex causa non est aliis inferenda offensio, ex illa ipsa esse ferendam, si nobis inferatur.

Ratio est proflus eadem, nam quænam est causa, cur non sit afferendum scandalum, nisi Charitas, cujus est providere bona non tantum coram Deo, sed etiam coram omnibus hominibus: Illudque maximè cavet, ne ponatur offendiculum fratri vel scandalum: si enim propter cibum frater tuus contristatur seu offenditur, jam non secundum charitatem ambulat. Noli cibo tuo illum perdere, pro quo Christus mortuus est. Nò ergo blasphemetur bonum nostrum: ITAQUE qua pacis sunt sectemur, & qua adificationis sunt, invicem custodiamus. Itémque paulò post: Unusquisque vestrum proximo suo placeat in bonum ad adificationem. Rursúmque alibi graviter; Videte, ne fortè hæc licentia vestra offendiculum fiat infirmis, & peribit infirmus in tua conscientia frater, propter quem Christus mortuus est: sic autem peccantes in fratres, & percutientes conscientiam eorum infirmam, in Christum peccatis. Quapropter si esca scandalisat fratrem meum, non manducabo carnem in æternum, ne fratrem meum scandalisem. Quæ quo sensu sint intelligenda, & quomodo Charitati repugnent, susè Divus Thomas, & alii: Tu vide, quid hic pecces: & an illud Apostoli religiosè colas, Nemini dantes ullam offensionem, ut non vituperetur ministerium nostrum, sed in omnibus exhibeamus nosmetipsos sicut Dei ministros in multa patientia, in Charitate non ficta.

II PUNCTUM.

SED illa ipsa Charitas exigit, ut sufferatur scandalum, si pravè & iniquè accipitur.

Tunc dicitur iniquè accipi, quando non ex infirmitate vel ignorantia, sed ex certa malitia seu invidia bonum opus pravè detorquetur, aut quæ sapienter dicta sunt, in pravam sensum accipiuntur. Sic Pharisæi sæpius scandalisabantur de Christo Domino, cui invidabant, & quem dolebant suis divinis operibus agnosci, & coli à populo: quod quidem scandalum non erat datum sed acceptum, & iniquè acceptum contra æquitatem & veritatem. Atque hinc fit, ut quoties sic iniqui de bonis detrahunt, & quæ hi probè dicunt aut faciunt, in tam perversum illi adducunt sensum, ut se etiam scandalisari & offendi affirmant; hoc eorum scandalum dicatur Pharisaicum & iniquum, quod tamen est ex illa charitate sufferendum, qua est patiens

1. Cor. 13. *Et benigna, qua non inflatur, non est ambiciosa, non quarit qua sua sunt, Et non irritatur, sed omnia suffert, omnia sustinet.*

In 1. p. die 16. Jan. Sic supra jam vilum est, ut qua lege non essent inferendae injuriae, eadem proilus, si inferrentur, essent ferendae. Sic Christus Dominus & verbo & exemplo; unde Apostoli tam

1. Pet. 2. saepe & graviter illud inculcant: *Hac est enim gratia, si propter Dei conscientiam sustinet quis tristitias patiens injuste: Quae est enim gratia, si peccantes et colaphizati suffertis? sed si bene facientes patienter sustinetis, haec est gratia apud Deum: in hoc enim vocati estis, quia et Christus passus est pro nobis, vobis relinquens exemplum, ut sequamini vestigia ejus, qui cum malediceretur non maledicebat, cum pateretur non comminabatur.* Et paulo post, *Non reddentes malum pro malo, nec maledictum pro maledicto, sed e contrario benedictentes, quia in hoc vocati estis, ut benedictionem hereditate possideatis.*

Ibid. 3. Quae dum sincere praestantur, sicut certum est esse Charitatis effectus: sic nisi sincere praestantur, manifesti sunt Charitatis defectus. Ac proinde pater ex hac Charitate ferendum esse illud scandalum, quod inique accipitur. Durum est quidem, sed durius, non exercere Charitatem: Aut certe quae suavis & blanda est Caritas, hoc quodeunque est durum, emollit & complanat.

III PUNCTUM.

Quia ergo ex causa et voluntate non est asserendum scandalum, eadem est ferendum, si inique accipitur. Nempe ex Charitate, quae perinde violatur, si afferas, aut si non feras tale scandalum, quod nullam tuam culpam sibi alii accipiunt, & de te innocenti murmurant. Quod quia difficilius est in praxi & rarius, quam aliud de non asserendo scandalo, quod nolles, ne Charitatem laederes; Idcirco hic te ipsum ex teipso urge & argue, si non aequo feras animo illa iniqua scandala & murmura. Cur enim non aequè times violare Charitatem, si non feras accepta scandala; sicut times eam violare si afferes, aut illam dares offensionem, cum non minus ex uno Charitas violari possit, quam ex alio? Hinc forte dictum à Sapiente, *Qui peccaverit in uno, multa bona perdet: Seu, ut alii vertunt, bonitatem perdet, quae est ipsa Caritas.* Adde, quod est valde notandum ad clariorem proposita: Ve-

ritatis intelligentiam & firmiorem praxim, si forte tu, qui pietati vacas & perfectioni acquirendae, non feras patienter, quod ex Charitate ferendum est, sed contra exardescas & frendeas, nonne pusilli & in virtute infirmi poterunt inde scandalizari? At verò iam non erit acceptum iniquè scandalum, sed erit à te imprudenti & peccanti datum, quod ex prima propositione certissimum est pugnare contra Charitatem: jamque ille eris, cui obiciebat Apostolus, *Et peribit infirmus in tua conscientia frater, propter quem Christus mortuus est; nempe offendetur, quod tu sacerdos, tu religiosus, tu pietatis studiosus sic commovearis contra pietatem & perfectionis studium, quod profiteris! Aut forte inde etiam tuo exemplo erit liberior ad similes impatientis animi motus; quod certe est offendiculum & scandalum infirmis ponere, quod quidem nolles, sed neque aliud etiam velis, unde illud facillimè sequitur. Esto, illi iniquè tecum agant, teque innocentem divexent: at illi iniqui sunt! Tu verò aequitatis & virtutis professor, non modo nihil iniquè debes reddere, sed ipsam iniquitatem tam placidè ferre, quam verè profiteris virtutem; aut certe professioni tuae maculam & scandalum inferes.*

Quidquid porro ultia depravatus appetitus possit suggerere, aut forte etiam ratio proponere ad conservationem tui juris & nominis, planè dilutum & solutum habes in his sancti Petri Verbis. *Et quis est, qui vobis nocet, si boni amulatores fueritis? timorem autem eorum ne timueritis, et non conturbemini. Dominum autem Christum sanctificate in cordibus vestris, parati semper ad satisfactionem omni poscenti vos rationem de ea, quae in vobis est, spem; sed cum modestia et timore, conscientiam habentes bonam, ut in eo, quod detrahunt vobis, confundantur, qui calumniantur vestram bonam in Christo conversationem. Melius est enim benefacientes, si voluntas Dei velit, pati; quam malefacientes. Quod & ante iam dixerat pene iisdem verbis: *Conversationem vestram intergentes habentes bonam, ut in eo, quod detrahunt de vobis tamquam de malefactoribus, ex bonis operibus vos considerantes glorificent Deum.* Vide quae hic plura prosequitur sanctus Petrus; Et quae Thomas à Kempis libro tertio, capite tricesimo sexto, quod totum est de hoc argumento. *Quis tu, ut timeas à mortali homine? Deum time et hominum terrores non expavesces.**

Quod

Quod si ad praesens vidēris succumbere, & confusionem pati quam non meruisti: ne indigneris ex hoc, neque per impatientiam minuas coronam tuam.

Charitas non quaerendo sua, melius invenit, quam si quaereret.

Esto, appareant aliqua irascendi causa: mul-

to tamen plures sunt, & validiores, ne irascaris.

Aut amandus tui Contemptus, & te contemnti congaudendum: aut non amanda Charitas, quae congaudet Veritati.

Haec tres Veritates habentur infra in hac parte, FERIA 2, 3. & sexta ejusdem hebdomada, quae est tertia post Pascha.

FERIA QVARTA. DE LOTIONE PEDVM.

Et cepit lavare pedes discipulorum, & extergere linteo, quo erat praecinctus. Ioan. 13.

VERITAS PRACTICA.

Qui se Christi exemplo non humiliat, exemplo Daemonis humiliabitur.

RATIO EST, Quia qui se Christi exemplo non humiliat, se contra Christum exaltat, sed qui se contra Christum exaltat: exemplo Daemonis humiliabitur.

Ergo & qui se Christi exemplo non humiliat. Quod certe est exparvescendum & ad proximum efficac.

I. FUNCTUM.

QUAM longē errarent Judaei, qui de Regni ambitione Christum Dominum accusabant, timebant vè, ne se supra omnes efferret, satis patet ex hac ejus humilitate, quā se ad pedes discipulorum, atque ipsius etiam Judae, abjecit: O quā diversa Jesu Judaeorum cogitationes! nihil isti de Jesu nisi superbiam; Et Jesus praeter humilitatem nihil cogitat!

Legendus Evangelii textus, expendenda sint singula Christi Domini verba & facta: tam stupendum humilitatis exemplum singulari consideratione colendum, atque altè animo imprimendum. Quantum nobis hanc virtutem commendet Dominus, observandū accuratè ex his ejus verbis: Scitis quid fecerim vobis: vos me vocatis Magister, & Domine, & bene dicitis, sum vrenim: si ergo laevi pedes ve-

stros Dominus & Magister, & vos debetis alter alterius lavare pedes. Exemplum enim dedi vobis, ut quemadmodum ego feci vobis, ita & vos faciatis. Quod de quibuslibet humilitatis actibus aequè est intelligendum, & iis praecipuè, qui sunt magis necessarii, & in quibus magis laboramus. Idcirco enim suum praefertim proponit exemplum circa hanc Virtutem, quia difficilior videtur, & rarius exercetur. Ut verò etiam magis hoc exemplum ad proximum valeat, additur in proposita Veritate, quod jam attentè consideretur: Qui se exemplo Christi non humiliat, exemplo Daemonis humiliabitur. Quod licet exemplum vulgare sit: ex certis tamen circumstantiis singulare est, ut videbitur.

Res porro plana est, & facilis ad intellectum. Nam qui se non humiliat, cum id praecipuè quadam necessitate exigitur, sese contra Christum exaltat; cur enim tūm ille non se humiliat, nisi quia vel negat id sibi esse necessarium: vel quantumvis necesse sit ad salutem & perfectionem, id negligit & fastidit; quae quidem fieri nequaquam possunt, nisi superbiat, & exalteretur animus, quasi se satis tutum & salvum putet sine his humilitatis actibus. Tales sunt porro actus, qui exiguntur ad obediendum Deo, Ecclesiae, & superioribus; quando videlicet confitenda sunt rite peccata, quando paupertas defectus ingenij, & alia, quae nos coram hominibus humiliant, nobis contigerint; quando arguemur de culpis; quando de nobis detrahetur; quando

est

erit aliis cedendum; quando invidia comprimenda; quoties denique peccaretur, nisi te humiliares: tum humilitas tam necessaria est, quam est omnino necessarium non peccate. Jam verò qui se in his necessariis non humiliet, nonne se contra Christum exaltet, qui hæc ita ordinavit ut essent necessaria, & ut nobis evenirent ad praxim & exercitium humilitatis? *Quis est Dominus, ut audiam vocem eius.* Nunquid tibi Rex Pharaon ita loquens, se contra Dominum exaltare videtur? At putasne solius hujus jactabundi voces sic se efferre? Audi quid ipse Deus de quo vis superbo corde dicat: *Anima, inquit, qua per superbiam aliquid commiserit, si ve civis sit ille, si ve peregrinus, quoniam adversus Dominum rebellis fuit, peribit de populo suo: Verbum enim Domini contempsit, & præceptum illius fecit irritum.* Videtne superbiam esse rebellionem adversus Dominum? Et quod peccatur humilitatis defectu, non minus grave censeri, quam ipsum Dei contemptum?

II. PUNCTUM.

SED qui se contra Christum exaltat, exemplo Damonis humiliabitur. Est enim lata pridem sententia, quod qui se exaltaverit humiliabitur. Atque hujus humiliationis exemplum in primo illo rebelli Angelo statutum est, qui se humiliare noluit, cum illi humilitatis præceptum est datum. *Quomodo cecidisti de caelo Lucifer, qui mane oriebaris, qui dicebas in corde tuo: in caelum conscendam, similis ero altissimo? veruntamen ad infernum detraheris, in profundum laci.* Tum verò paulò post in eodem capite, quod est valde observandum, sic idem Propheta: *Hoc consilium, quod cogitavi super omnem terram, & hæc est manus extensa super universas gentes. Dominus enim exercituum decrevit, & quis poterit infirmare? & manus ejus extensa, & quis avertet eam?* Quasi diceret, perinde omnes, qui se exaltaverint, humiliabuntur, sicut ille superbus qui propterea dicitur, *Rex esse super universos filios superbia, quod eos scilicet præcedat culpa & poenâ.* Quod & confirmat S. Augustinus, ad hunc psalmi versiculum, *Tu humiliasti sicut vulneratum superbum.* Vulneratum, inquit intellige diabolum, non penetrata carne, quam non habes, sed percusso corde, ubi superbus est. Quasi diceret, primò quidem Dæmon su-

perbus, humiliatus est tamquam vulneratus, tamquam debilitatus, tamquam accepto vulnerere victus & exarmatus: tum deinde superbi omnes, ejus exemplo.

Atque hinc Christus Dominus arguendum mundum dicebat, id est mundanos & superbos, quod princeps hujus mundi jam judicatus esset. Denique nimis exultantes discipulorum animos, & in quandam elationem se se efferentes hæc repressit: *Videbam Satanam sicut fulgur de caelo cadentem.* ELATIONEM eorum comprimens, inquit sanctus Gregorius, *exemplo magistri elationis, O qualem magistrum! qualis humiliatio! & quale exemplum!*

III. PUNCTUM.

QVI se igitur exemplo Christi non humiliat, exemplo Damonis humiliabitur; quia ille videlicet sicut dæmon se exaltat contra Dominum, & in omnes, qui se universim ita exaltant, eadem humiliationis poena est denuntiata. Nam sicut ait Sapiencia, quod imitantur Diabolum, qui sunt ex parte illius: sic verè dici potest, quod qui imitantur illum in culpa, sunt ex parte illius in poena. Sic apud sanctus Petrus; *Quibus judicium jam olim non cessat, & perditio eorum non dormitat.* Si enim Deus Angelos peccantibus non pepercit, sed rudentibus inferni detractos in tartarum tradidit cruciandos, in judicium reservari: Et paulò post: *Vbi Angeli fortitudine & virtute cum sint majores, non portant adversum se execrabile judicium: Quasi diceret; licet Angeli multo plura haberent quam homines, unde gloriari & se exaltare posse viderentur, punita tamen eorum est exaltatio; quanto magis homo punietur, qui cum sit pulvis & cinis longè inferior Angelo, se se exaltare voluerit.* *Quid superbit terra & cinis?* Ut verò, quantum sibi humiliatiōnis, cinis superbus timere debeat, sic idem fusc Sapiens, eodem capite, pergit disserere: *Initium superbia hominis apostatate à Deo: quoniam ab eo, qui fecit illum, recessit cor ejus; quoniam initium omnis peccati est superbia: qui tenuerit illam, adimplebitur maledictis & subvertet eum in finem.* Propterea exhonora vit Dominus conventus malorum, & destruxit eos usque in finem. Sedes ducum superbiorum destruxit Deus, & sedere fecit mites pro eis. Radices gentium superbarum arefecit Deus, & plantavit humices ex ipsi gentibus,

Neque

Neque hæc putes tantum in insigniores dici superbos, aut te ex illis unum non esse: Quis enim te discernit? an id certò affirmare ausis, quod de te sentis? Nonne sunt alia Dei de nobis & nostra iudicia? *Qui iudicat me Dominus est*, inquit Apostolus: unde ipsius iudicio stare debemus, non nostro. At certè si Domini spectes iudicium, multi actus superbiæ non modò in Phariseis, sed in Apostolis, velut graves condemnantur, qui leves alioquin viderentur.

1. Cor. 4. Ad cõne grave erat, quòd inter se disputassent Apostoli, *quis eorum videretur esse maior*, ut propterea audiverint à Christo Domino,

Matth. 18. *Nisi conversi fueritis, ab hac scilicet ambitione, & efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum calorum?* Itane regnum calorum nunquam essent ingressi propter illud peccatum? Ita sanè quia sic Christus dixit; quòd tamen non est ita intelligendum, quasi peccatum illud esset lethale, vel quasi quis arceatur illo regno propter peccatum non lethale: sed quod nisi conversi fuissent ab illo ambitionis affectu, gravius inde peccassent in aliis occasionibus, sicque tandem interisissent velut Judas, qui primò quidem leviter affectu avaritiæ peccare potuit, tum verò gravius, iuxta illud sapientis, *qui spernit modica, paulatim decidet*.

Eccles. 19. Certè qui gemunt in inferno, *Quid nobis profuit superbia*, non semper hoc lethali peccarunt peccato, sed unum extritis inter multa venialia mortale sufficit: Atque illi, qui spernit tanquam modica, quæ quotidie peccat venialia, facillimum est incidere in ali-quod grave & mottale, quod confessione

non expiabitur; imò quod in ipsa confessione perpetrabit. *Sicut enim est confusio adducens peccatum*: ita & illius est propria hæc confusio, qui non omnem exiit superbiam, nec se libenter humiliat; & inde peccatum manifestum adducitur, cum inde recitetur aliquid in confessione, vel aliter declaratur, quam vera est coram Deo. At quale putas illud peccatum? qualis hujus peccati pœna? qualis humiliatio! quale futurum iudicium?

Sic sancti quique à levibus quibuscunque in hac materia sibi cavebant, utque etiam sibi caverent attentius, extrema quæque inde futura damna & supplicia sibi proponebant. Non deerant illis alia humilitatis motiva, neque ignorabant alias, quàm æternas esse humiliations, quas pro suis culpis in hac vita meruebant, quales in Davide & Ezechia commemorantur; sed hæc præterea se cogitatione armabant, qualem ipse Apostolus de se refert; *Ne forte cum aliis prædicaverim, ipse probus efficiar*. Audeatne tu præfidere, ubi timeret Apostolus? Audeatne respere quasi minus à te remotum, quod Vir tantus non à se ducit alienum. Itaque quod ait Sapiens, *Humilia valde spiritum tuum, quoniam vindicta carnis impis, ignis & vermis*.

Vide in 3. parte, Dominica 10. & FERIA 5. hebdomadæ duodecimæ, ubi hæc duæ satis affines habentur Veritates.

Omnes insipientes & infœlices supra modum animæ superbi. *Sapient. 15.*
Superbo maxime formidandum divini tribunal Judicij.

FERIA QUINTA DE INSTITUTIONE Sanctissimi Sacramenti.

Accipite & manducate: Hoc est corpus meum, Matth. 26.

VERITAS PRACTICA,

Ingratus est tanti beneficii, qui se tantum ex parte immolat, se totum immolare Christo.
RATIO EST, Quia ille Ingratus est, qui gratitudinem non reddit Benefactori, quam de Haynesusve Pars 2.

bet, quam potest, & quam scit esse reddendam.

Atqui Ille talis est, qui se tantum ex parte immolat.

Ergo est ingratus; aut ne tale incurras probit, omnino te totum debes immolare cum Christo.

C

I. PUN-

I. PUNCTUM.

IN qua nocte tradebatur, accepit panem & gratias agens fregit, & dixit, accipite & manducate; hoc est corpus meum, quod pro vobis tradetur, hoc facite in meam commemorationem. Nihil hic non stupendum supra omnem admirationem, sed illud imprimis cum Apostolo pondera, quod quâ nocte tradebatur, id est, quo tempore cogitabant homines de eo perdendo & de vita tollendo, Ipse cogitabat de admirabili illo modo sui relinquenti, & se totum donandi omnibus & singulis hominibus. Nonne est Bonitas opposita malitiæ & impietati Judæorum? Perge porro de hac bonitate cæterisque admirandis hujus Sanctissimi Sacramenti, quantum feret effectus, meditari; Tùm ad gratitudinem tanto reddendam Beneficio devenies; cumque aliud quod aptius reddas inveniri non possit, quàm ut te totum immoles cum Christo se totum immolante, sic te gratum hoc modo exhibebis, ut nisi hanc reddas gratitudinem, ingratum te profus & indignum tanto beneficio sentias, quidquid aliud præstes.

Ratio, quæ hic multum expèdi debet, hæc est, quòd ille ingratus sit omnium iudicio, qui quam debet, quam potest, & quam probè scit esse reddendam Benefactori gratitudinem & animi testificationem, non tamen reddit. Nonne illum condemnabis? quid enim illum impedit à reddenda gratitudine, quàm perversa voluntas? Talis autem voluntas non mera est ingratitude? nam si non deberet talem ingratitude, si nesciret se debere, aut si non posset, certè esset excusandus. Sed cum hæc tria simul concurrant, quæ ad effectum cuiuslibet operis plurimum valent, ut debeat, ut sciat, & possit reddere, quod petitur, nec tamen usquam reddit; planè ingratus est & maximè vitiosa eius ingratitude, cum sola illi desit voluntas, in qua una posita est gratitudo vel ingratitude. Vell è sine tibi aliquem aut te alicui sic esse ingratum? Nonne vel hoc nomen ingritudinis execratur animus? Possè sine hujus vitii sustinere probum à Patre factum, vel ab aliquo insigni Benefactore? An te his velles comprehensum verbis, quibus de ingratis sic queritur Deus: *Filios unum vi & exaltavi, ipsi autem spreverunt me!*

4. r.

II. PUNCTUM.

AQUI ille, qui cum Christo se ipsum immolante, se tantum ex parte immolat, non reddet illam gratitudinem, quam debet, quam potest, & quam probè scit esse reddendam.

Quatuor hic sigillatim sunt expendenda; Primura est, quòd se Christus Dominus totum immolet in hoc Sacramento & Sacrificio; quod quidem non fit semel sicut in cruce pro omnibus hominibus, sed quotidie pro te uno. *Overbum omni gladio ancipiti penetrabilibus*, Pro te uno quotidie se immolat in altari, sicut semel pro omnibus! Audi Authorem libri de Imitatione Christi: *Lazare anima mea* 3. de Imit. Chr. 2. & gratias age Deo pro tam nobili munere & solatio singulari. Nam quoties hoc mysterium recolis, & Christi corpus accipis, toties tua redemptionis & peragis, & particeps omnium meritorum Christi efficeris. Ita magnum, novum, & jucundum tibi videre debet, cum celebras aut missam audis, ac si eodem die Christus primum in utero Virginis descendens homo factus esset: aut in cruce pendens pro salute hominum pateretur & mureretur.

Secundum, quod perpendas, est, tantam huic beneficio deberi gratitudinem, quantum alteri quicumque; ut autem debita gratitudo reddatur, ipsa debet dari vita, non ex parte, sed tota. Nam si paritas aliqua querenda est inter beneficium & gratitudinem, non potest hic alia reperiri, quam ut des ei saltem semel vitam tuam, qui suam toties pro te dat, dicat & consecrat. Erit quidem adhuc longè magna disparitas, cum vita tua longè sit inferior vi: à Christi; quia tamen nihil supra vitam dare potes, tñ illà quæcumque sit, contentus est: sed nisi eam integrè dones & immoles, non putes ei satisfactum, quidquid aliud agas & offeras. *Quidquid præter te ipsum das, ac ipse Dominus, ubi post Evangelium apertius loquitur, nihil curo, quia non quero datum tuum sed te. Sicut non sufficeret tibi omnibus habitis præter me, ita nec mihi placere poterit, quidquid de deris, te non oblato.* Vide ibi plura.

4. de Imit. Ch. 8. &c.

Tertium, Nihil à te petit, quod non possis dare, cum eius gratia, quam ex eo ipso potes intelligere tibi offerri, quando petit à te, quod non potes dare, nisi te adjuvet. Neque veid aliud à te exigit, quàm ne quidquam ex sensuali

VERITAS PRACTICA.

Qui se existimat stare, videat ne cadat.
1. Cor. 10.

RATIO EST, Quia stanti in lubrico & undique
ab adversariis concusso, videndum diligenter
ne cadat.

Sed quicumque se existimat stare, non aliter stat,
quam in lubrico & inter adversarios.

Ergo illi semper videndum ne cadat.

I. PUNCTUM.

Ferine potuit, quod factum est? Potuit-
ne Judas cogitare, quod executus est?
Quis credidisset Apostolum eo unquam
perfidia deventurum? O Judicia Dei! o in-
firmitatem hominis! Malitia quidem Dæ-
monis est; qui sic hominem tentavit, ut pro-
deret Dominum suum, sed hominis culpa &
crimen est, quod se ita tentari passus sit. Et
quod magis mirete, putabat Proditor ita do-
losè & clandestinè se posse tegere facinus
suum, ut omnes lateret; Ipsi etiam Iudæi con-
siliium cum eo fecerant, ut Iesum dolo tene-
rent. Ac non ita bonus Iesus, non ita dissimu-
lanter & fictè cum suis agit; aperit latentes
dolos, denudat crimen, proditorem innuit, ut
se agnoscat & respiscat. Vide, quid non fece-
rit miserator & misericors Dominus, ut per-
ditum hominem revocaret.

Primò quidem denuntiat omnibus Apo-
stolis, unum ex ipsis esse, à quo sit prodeudus;
Deinde Apostoli multum solliciti & territi,
quærent inter sese de homine, qui hoc faci-
nus audere posset; Tum quærenti ipsi de se
ipso Iudæ respondet Dominus, Tu dixisti.
Nonne hæc ad emolliendum ferreum quod-
cunque peccus sufficiebant? At verò tum ni-
hil ille propterea moveretur, cum Christus ip-
se Dominus horrore sceleris semetipsum tur-
bat, vultum mutat, oculos in altum rollit, sus-
pirat, & alia commoti animi signa dat, & pro-
testatur. *Ioan. 15.* Va homini illi, per quem Filius hominis
Matt. 26. tradetur, bonum erat ei, si natus non fuisset homo
ille. Quid ultra! Benignitatem etiam & qual-
dam veluti blanditias minis adjungit, intin-
ctum panem porrigit proditori; quod facit,
ut faciat citius, monet; ac denique permittit
Satanæ, ut eum buccella introeat in eum, &

ita concutiat hominem, ut sui pudeat & ræ-
deat. O iterum pavenda Dei judicia! o rur-
sus, incredibilem hominum infirmitatem!

Quam verè & sapienter pronuntiatur ab
Apostolo Paulo; *Itaque qui se existimat stare,*
videat ne cadat. Quis enim non sibi caveret,
qui in lubrico suâ ipse infirmitate vacillans
& nutans staret, ac præterea multis undè que
& validis concuteretur adversariis, ad certum
casum & ad ruinam proximam? Subjice tibi
rem oculis, expende omnia & explora ani-
mum miserandi illius hominis, qui sic staret;
inquire, quid de se sentiat, quid de suo statu,
de sua securitate vel periculo, an sibi vigilet,
sibi attendat, sibi à se ipso caveat, à loco, ab
hostibus, & aliis periculosis circumstantiis,
quibus cingitur? *Horrenda via,* inquit san-
ctus Augustinus ad illum Psalmi versum, *fiat* *Psal. 34.*
via illorum, tenebra & lubricum, & Angelus
Domini persequens eos. HORRENDA via!
Tenebras solum quis non horreat? Lubricum so-
lum quis non caveat? In tenebris & lubrico quâ
is? Vbi pedem figis?

II. PUNCTUM.

Sed quicumque se existimat stare, non aliter
stat, quam in tali lubrico, & mediis inter ad-
versarios, qui eum ad ruinam impellant. Nihil
notius & nihil frequentius in Scripturis &
Patribus, quam descriptiones talis status. Iam
audivisti Prophetam regium non tam optan-
tem quam prædicentem ita fore. Licet enim
dicat *fiat via illorum,* & quæ pergit: *Hæc eis* *1. Tim. 4.*
futura prædixit, inquit ibi sanctus Augusti-
nus, *non quasi ut evenirent optavit.* *Quam-* *2. Tim. 3.*
quam, & *Propheta in spiritu Dei sic ea dicat,*
quomodo illa Deus facit, certo iudicio, bono, ju-
sto, sancto, tranquillo, non perturbatus ira, non
amaro zelo, non animo inimicitiarum exercen-
darum, sed iustitia vitiorum puniendorum: ve-
runtamen Prophetia est. Id est, prædicat & de-
scribit, quid novissimis illis temporibus fu-
turum sit, de quibus Apostolus, *discedent qui-*
dam à fide, attendentes spiritibus erroris, & do-
ctrinis Dæmoniorum. Et rursum: *Erunt homi-*
nes se ipsos amantes, cupidi, elati, superbi, prodi-
tores, proturvi, tumidi, & voluptatum amato-
res magis quam Dei. Tunc nihil nisi tenebræ
& lubricum. Quod totidem pene verbis Iere-
mias, aut ipse per Prophetam Dominus: *In Ier. 23.*
domo mea inveni malum eorum, ait Dominus:
Idcirco

Idcirco via eorum erit quasi lubricum in tenebris, impellentur enim & corrueant in ea.

Neque verò longa est interpretatio opus, ad declarandum, quid sit illud lubricum in tenebris, & quinam illi adversarii ac impulsores. Quis enim nescit, quod aiunt tam frequentes Scripturæ, & quod nostro damno nimis experimur, *mundum totum in maligno positum esse. CREATURAS Dei in odium factas, & in tentationem animalibus hominum, & in musculam pedibus insipientium. SENSVM ipsum & cogitationem humani cordis in malum prona esse ab adolescentia sua?*

1. Iam. 5.
p. 14.

Gen. 8.

f. 6.

Quis nescit non esse nobis tantum, collationem adversus carnem & sanguinem, sed adversus principes & potestates, adversus mundi rectores tenebrarum harum. Id est, qui regnant & qui plurima valent arte ac potestate in illo lubrico, densisque tenebris, ubi verlamur, & rotamur quodammodo ad eorum nutum & imperium, ut de peccato in peccatum precipites circumvoluamur; nisi nobis cum Deo diligenter in vigilemus & timeamus.

Hom. 15.
ad pop.
Ant.
Ecc. 9.

Etenim multa nobis munitione opus est, inquit disertè sanctus Joannes Chrysostomus, quia multa sunt undique insidia, sicut Salomon admonens dicebat: *Agnosce, quod in medio laqueorum transis, & super propugnaculis urbium ambulat. Non dixit, aspice, sed agnosce. Obumbratus est, inquit, laqueus, neque manifesta clades, sed undique obrecta adjacet: propterea dixit agnosce; sicut enim pueri terra laqueos, sic Diabolus vita voluptatibus peccata contextit. Sed agnosce perscrutans diligenter: Et nonnullis interjectis, quæ tertio post commodius puncto referantur, sic pergit aptissimè: Si enim unus tantum & duo laquei forent, facilis esset custodia, nunc autem ipsorum multitudinem ostendere volens Salomon, quomodo dicit, audias: *Agnosce, quod in medio laqueorum pertransis. Non dixit, juxta laqueos pertransis, sed in medio laqueorum. Vtriusque nobis voragines, utrimque doli. Procepsit quisquam in forum: vidit inimicum, exarsit ex aspectu soli: vidit amicum laudem consequentem, invidit: vidit pauperem, contempsit & despexit: Divitem, & invidit. Vidit speciosam mulierem, captus est. Vidisti quot laqueos? Ideo dicit, agnosce, quod in medio laqueorum transis. Et in domo laquei, & in mensa laquei, & in concionibus laquei.**

Quod & sanctus Ambrosius sic paulò strictius exprimebat: *Quis inter tot passiones cor-*

poris, inter tantas illecebras huius sæculi tutum atque intemeratum servare potest vestigium? Respexit oculus, & sensum mentis evertit. Audivit auris & intentionem inflexit. Inhalavit odor & cogitationem impedit. Os libavit & crimen reddidit. Tactus contigit & ignem adolevit. Nonne hoc est stare in lubrico, nonne hoc est in mediis versari periculis? Nonne hoc est cadenti propius, quam stanti similem esse?

III. PUNCTUM.

QUI se ergo existimat stare, videat ne cadat, & eò magis videat & vigilet, quo se magis existimat stare: ne forte præsumat, & præsumptionis suæ pœnas miserando casu luat. Hinc aptè Sapiens, Beatus homo, qui semper est parvidus: qui verò mentis est dura, corrueat in malum. Itemque alibi: *Si non in timore Domini tenueris te instanter, citò subvertetur domus tua.* Quod & fuisse Apostolus; *Tu fide stas, noli altum sapere, sed time; si enim Deus naturalibus ramis non pepercit, ne fortè nec tibi parcat. Vide ergo bonitatem & severitatem Dei; in eos quidem, qui ceciderunt, severitatem; in te autem, bonitatem Dei, si permanseris in bonitate: alioquin & tu excideris.* Unde & Idem de se ipso, jam compluries audivisti quàm seriò fatetur se timere, se pugnare, se corpus suum castigare & constringere, ne cum salvaret alios ipse periret. Quod & sanctus Petrus suos omnes quantumcunque profectos & sanctos admonebat: *Vos igitur, fratres, præscientes custodite, ne insipientium errore traducti excidatis à propria firmitate.*

Prov. 28.

Eccles. 27

Rom. 11.

2. Cor. 9.

2. Pet. 3.

Sancti quoque Patres in idipsum omnes consentiunt. Hac sanctis causa tremendi ac metuendi, inquit sanctus Leo, ne ipsis operibus pietatis elati, deserantur ope gratia, & remaneant in infirmitate natura. Rursumque; *Nemo est, ait, tanta firmitate suffultus, ut de sua stabilitate debeat esse securus.* Sanctus Gregorius pene totus est in hoc argumento, nec ira pridem auditus est, ubi columnas tremere, & Cedros monstrat pavore concuti. Vide Dominicam proximè præcedentem.

De his porro Cedris copiosè sanctus Augustinus; *Vidimus multos Domino ex patribus nostris, quod utique sine magno tremore non recolo, sine multo timore non confiteor, ascendisse primitius quodammodo usque ad calos, & inter Sydera nidum suum collocasse, postquam autem*

In medis.

Ps. 136.

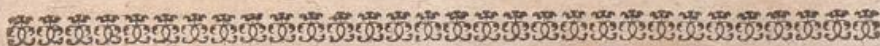
cecidisse usque ad abyssos: Vidimus stellas de caelo cecidisse ab impetu ferientis cauda draconis; Et quæ plura prosequitur, quæ contracta reperies capite decimo quarto libri terti de Imitatione Christi; Ceciderunt stella de caelo, & ego pulvis quid præsumo; Idem verò S. Augustinus in psalmum, super flumina Babylonis, timori cautelam sic adjungendam docet: Flumina Babylonis, inquit, sunt omnia, quæ hic amantur & transeunt. Attende quæ fluit, attende quæ labitur: & si attēdas, quæ fluit & labitur, cave quia trahit, uno naufragio nudus exibis, & recte te planges in flumine Babylonis, quia noluisse sedere, & flere super flumina Babylonis. O Sancta Sion, ubi totum stat, & nihil fluit, quis nos in ista præcipitavit? Ecce inter fluentia & labentia constituti, vix quisquam raptus à flumine, si tenere lignum potuerit, evadet.

Hom. 15. pop. ant.

Sanctus autem Chrysostomus quibus & quomodo distinctè ac particulatim cavendis unusquisque invigilet, atque ad praxim quise stare existimat, ut videat ne forte cadat: Si lucrum, inquit, occurrerit, ne lucrum aspicias solum, sed scrutare diligenter, ne forte mors & peccatum intra lucrum sit absconditum; & si videris, refuge. Rursus cum delectatio & voluptas occurrerit, ne voluptatem solum respicias, sed ne fortè iniquitas aliqua involuptatis profundo obumbrata sit, diligenter considera, & si inveneris, resilito. Sive consulat quisquam, sive aduletur, sive obsequatur, sive honores polliceatur, sive

quodcunque aliud, omnia cum diligentia examinemus, & undique consideremus; ne forte damnum aliquod, ne fortè periculum aliquod ex consilio, vel honore, vel obsequio, nobis eveniat; & ne celeriter & inconsideratè accurramus.

Denique, quanta hæc fide ac cura sint in praxim quotidianam advocanda, rectè his adjungetur Tridentinum, ubi agit de perseverantia munere. Quod quidem aliunde, inquit, haberi non potest, nisi ab eo, qui potens est eum, qui stat, statuere ut perseveranter stet, & eum, qui cadit, restituere: Nemo sibi certi aliquid absolutæ certitudine polliceatur: Tametsi in Dei auxilio firmissimam spem collocare & reponere omnes debent. Deus enim, nisi ipsi illius gratia defuerint, succut caput opus bonum, ita perficiet, operans velle & perficere: Veruntamen QUI SE EXISTIMANT STARE, VIDEANT NE CADANT, & cum timore ac tremore salutem suam operentur in laboribus, in vigiliis, in elemosinis, in orationibus & oblationibus, in jeuniis & castitate. FORMIDARE ea m debent, scientes quod in spem gloria, & nondum in gloriam renati sunt de pugna, quæ superest cum carna, cum mundo, cum Diabolo, in qua victores esse non possunt nisi cum gratia, Apostolo obtemperant dicenti: Debitorum sumus non carni, ut secundum carnem vivamus: si enim secundum carnem vixeritis, moriemini: si autem spiritu facta carnis mortificaveritis, vivetis.

S A B B A T O. DE CONTENTIONE HONORIS, inter Apostolos orta.

Facta est autem & contentio inter eos, quis eorum videretur esse major. Luc. 22.
Nihil per contentionem, neque per inanem gloriam. Phil. 2.

VERITAS PRACTICA.

Licet obtineres, quod ambis, non esset contendendum: At verò licet contendas, non obtinebis.

RATIO postrema partis quæ hic magis probanda videtur, hæc est, quia quod maxime quaritur & ambitur per contentionem simul ac ina-

nem gloriam, est humana opinio, quæ bene de nobis alii sentiant & loquantur. Sed illa humana opinio seu existimatio non obtinetur per contentionem, neq; per inanem gloriam. Ergo licet contendas, non obtinebis quod ambis: Ac proinde non omnino contendendum: cum vel licet obtineres, non esset tamen contendendum: quanto minus contendas oportet, cum nihil tua contentione proficias.

I. PUN-

I. PUNCTUM.

QUAM verè sanctus Bernardus; *Ambitio subtile malum, secretum virus, pestis occulta!* En Apostolos derepente invadit, & eo tempore quo minimè unquam hoc inordinato motu moveri debuissent. Quid enim magis alienum ab illo exemplo humilitatis, quod eorum Magister & Dominus jam ediderat in lavandis eorum pedibus; quid magis adversum præcepto, quod addiderat de se imitando? quid denique magis intempertivum, quam dum eorum unus avaritiã trahitur ad Iesum perdendum, ipsi superbiã moveantur ad augendam ejus offensionem & mœsticiam. O iterum ambitio subtile malũ! quis sibi ab eo non caveat ubique, & temper, cum ita penetret Apostolica pectora recenti etiam corporis Christi communione roborata!

Mat. 20. Verùm ne ultra progredere malum, occurrit bonus JESUS, & quod jam pridem illis commendarat, iterum repetit & inculcat; longè aliam sibi esse mentem, longè aliam inter eos contentionem velle se institueret, quã scilicet de minori potius gradu contendant, quàm de majori. *Reges gentium, inquit, dominantur eorum, & qui potestatem habent super eos, benefici vocantur: vos autem non sic, sed qui major est in vobis, fiat sicut minor, & qui præceptor est, sicut ministrator. Nam quis major est, qui recumbit, an qui ministrat? nonne qui recumbit? Ego autem in medio vestrum sum, sicut qui ministrat.*

Phil. 2. Quæ dum attentè revolueris, vide quàm aptè Apostolus dixerit; *Nihil per contentionem neque per inanem gloriam, sed in humilitate superiores sibi invicem arbitrantes.* Quæ quidem Apostoli verba non modò significant nihil esse agendum per contentionem, neque per inanem gloriam, sed licet sic ageres, licet contenderes & inaniter te efferes, nihil tamen obtineres: quo in sensu potissimum considerata sunt, ut inde Veritas efficacior formaretur. Quid enim aptius ad contentionem & inanem gloriam reprimendam, quàm si probè intelligatur, nihil eorum, quæ ambias, sic obtineri?

Sic autem demonstratur; Nam quid queritur ista honorum contentione, quid ambitur, quid prætenditur? hoc unum est scilicet,

colli ab aliis, æstimari, prædicari, esse in opinione, in sermone, monstrari digito, & dici hic est. Nonne illud est præcipue, quod contenditur & ambitur? Sanctus Augustinus hunc ambitionis affectum, hoc esse interpretatur, quod timeri & amari velle ab hominibus, quo maximè impelluntur à Dæmone, qui sibi latis non cavent. *Nobis, inquit, quoniã L. 10. Cõ- propter quadam humana Societatis officia necessarium est amari & timeri ab hominibus, instat Adversarius vera Beatitudinis nostra, ubique spargens in laqueis, EUGE EUGE, ut dum avidè colligimus, incautè capiamur, & à veritate tua, Deum alloquitur, gaudium nostrum deponamus, atque in hominum fallacia ponamus, libeatque nos amari & timeri, non propter te, sed pro te, id est loco tui, atque isto modo suæ similes factos secum habeat non ad concordiam Charitatis, sed ad consortium supplicii, qui statuit sedem suam ponere in aquilonem: Quis crederet se his humanis affectibus & contentionibus sic immiscere Dæmonem, sic nos inclcare, sic nos decipere?*

II. PUNCTUM.

SED neque obtinetur illa opinio, qua queritur per contentionem aut inanem gloriam.

Hoc enim ipso, quo quis noscitur ambitiosus & superbus, dejicitur humanã opinione & æstimatione, adeò etiam apud homines odibilis est superbia, ut ait Sapiens, ut longè magis videas honorari humiles & alienos ab istis contentionibus, quàm ipsos contentiosos: *Unde idem Sapiens, Honor est homini, qui separat se à contentionibus: omnes autem stulti miscentur contumeliis.* Sicut ergo divino & humano testimonio constat, nullam viam esse certiorẽ ad opinionem sibi etiam nolenti conciliãdam, quàm si humilitatem profitearis aut præ te feras: ita planè certum est nihil esse proclivius ad humiliationem & infamiã, quàm si quis altius se efferat, & si propterea contendat & dimicet. Tunc Deus & homines veluti conspiratione factã conveniunt ad illum deprimendum & abiiciendum. Sic enim passim scriptura, *Radices gentium superbarum arefecit Deus, & plantavit humiles ex ipsis gentibus. CONTRITIONEM præcedit superbia, & ante ruinam exaltatur spiritus. Proov 16. QUI altam facit domum suam, querit ruinam. Ibid. 17. SICUT eructant præcordia satemium, & Eccles. 10. sicut*

sicut perdix inducitur in carream, & ut capra in laqueum, & sic cor superborum.

3. de Doct. Denique, ut ait sanctus Augustinus, Nulla Chr. c. 13. fere pagina est sanctorum librorum, in qua non In Ps. 118. sonet: Deus superbis resistit, humilibus autem dat gratiam; Ubi & sanctus Ambrosius; Tanquam sua, inquit, contumelia propulsator veluti quoddam suscepit adversus superbiam, speciale certamen, tanquam dicat, meus iste adversarius est, qui me laesit, mihi debetur ista congressio. Dicitur autem præcipue lacessi Deus per contentionem & honorem seu ambitionem, quod Dei sit ordinare, disponere, & unicuique dare, prout voluerit, non prout appetitus inordinatus ambierit. Per me, inquit, Reges regnant, per me principes imperant, & potentes discernunt iustitiam. Unde ipse se opponit ambitanti, vel impediendo ne obtineat gradum, quem præterdit, vel in eo gradu honorem, quem maxime querit. O Ambitio, Ambitiosum crux! ait apte sanctus Bernardus, quâ videlicet maxime cruciantur, dum se minus honorari vident, quàm vellent.

III. P U N C T U M.

LICET ergo contendas, non obtinebis, quod contendis. Nihil gloriæ, nihil gloriosæ opinionis obtinebis apud homines; ac proinde nihil contentiosè & superbè agas, cum ob id unum contendatur, ut humana gloria comparetur. Certè sunt alia motiva præstantiora, quæ expendi possunt, & illud præcipue, quod hic à Christo Domino proponitur; Sed homini contentioso & inani hoc re-

præsentatum est, ut si dignitate & utilitate virtutis oppositæ non moveatur; utilitate & inutilitate sui vitii dereretur. Sic porò utrumque breviter est complexus S. Cyprianus: Ille, qui præsumit & contumax est, vir sui Ep. 3. 1. i. jactans, nihil omnino proficiet, qui delatavit tanquam infernus animam suam: Exaltatio & inflatio non de Christi magisterio, qui humilitatem docet, sed de Antichristi spiritu nascitur, cui exprobrat per Prophetam Dominus: Tu autem dixisti in animo tuo, in cælum ascendam, super Lib. 3. stellas cœli ponam sedem meam, &c. VERE inan- c. 40. nus gloria, mala pestis, vanitas maxima, non modo quia, à vera trahit gloriâ, & cœlesti spoliat gratiâ, ut ait Gerson, sed quia promissam sibi hominum opinionem non possidet, aut etiam si possideat, rem valde inanem & vacuam possidet, qualis est hominum opinio.

Filii hominum, usquequo gravi corde? ut quid diligitis vanitatem, & quaritis mendacium? Quasi diceret, ut interpretatur S. Augustinus: Saltem usque in adventum filii Dei, vester error duraverit, quid ergo ultra graves corde estis? Quando habituri finem fallaciarum, si Veritate præsentate non habetis? Quid vultis beati esse de infimis? Sola Veritas facit beatos; ex qua vera sunt omnia: nam vanitas est vanitatum, & omnia vanitas. Quæ abundantia homini in omni labore suo ipse laborat sub sole? Ut quid ergo temporalium rerum amore detinemini? Ut quid tanquam prima, extrema sectamini, quod est vanitas & mendacium? Cupitis enim permanere vobiscum, quæ omnia transeunt tanquam umbra.

DOMI-